

Eitt stórt tal av føroyingum er meira ella minni handicappað, ti tey eru sjúk í liðunum. Samfelagið brúkar nógvan pening til at hjálpa hesum fólki, men við einum ortopedkirurgi hevði samfelagið kunnað spart nóg.

grein sum ortopedkirurgi, sum so stórir tørvur er á, verður lögð á Landsjúkrahúsinum.

Flest skaðar enda á Landssjúkrahúsinum

Umleið 85% av øllum skaðunum í landinum enda á Landssjúkrahúsinum. Av teimum 6.000 skaðunum, sum árliga verða skrásettir á Landsjúkrahúsinum, eru umleið 70% skaðar, sum torva ortopedkirurgiska viðgerð.

Nógvir av skaðunum eru so mikið kompliseraðir, at neyðugt er at kunna fáa hjálp frá øðrum sergreinum og deildum eisini. Her er talan um bæði röntgen narkosu, rannsóknarstovu, medisinskari deild, fysiurgiskari deild, eygnalækna, fyri bert at nevna nakrar.

Hagtøl frá Landssjúkrahúsinum visa, at bert í august-september í ár vorðu innlagdir 66 størri

skaðar, og 762 smærri skaðar vorðu viðgjørðir á skaðastovuni.

Hesa tíðina hevði Hanus sjálvur 93 skurðviðgerðir. Her vóru fleiri álvarsligir ferðsluskaðar, sum kravdu viðgerð frá nógvum av sergreinum á Landssjúkrahúsinum.

Fáa ikki ta rættu viðgerðina

Ferðslan í Føroyum økist fyri hvørt ár og vit hava stóðugt fleiri ferðsluskaðar. Her er ofta talan um kompliseraðar skaðar, sum hava brúk fyri skjótari viðgerð og sum eisini hava brúk fyri at verða viðgjørðir av ymsum sergreinum.

Men júst ti, at tað í dag ikki finst nakar serlækni í ortopedkirurgi á Landsjúkrahúsinum, so hendir tað ofta, at fólk fáa ikki ta rættu viðgerðina. Ti mugu ofta nýggir og óroyndir lækna taka sær av sjálvt kompliseraðum brotum, og úrslitið verður so har-

eftir. Ein má tí óttast fyri, at tað millum ár og dag koma fyri tilburðir, har fólk fáa varandi mein — gerast avlamin fyri lívið — júst ti at tey ikki kunnu fáa ta rættu viðgerðina av einum serlækna.

Ortopedkirurgurin kann ikki standa einsamallur

Við sinum royndum í Svøríki og við tí kunnleika hann hevur fingið, meðan hann hevur starvast á Landssjúkrahúsinum, heldur Hanus Bærentsen, at tað er einki minni enn ein national katastrofa, um sergreinin ortopedkirurgi og harvið fylgjandi skurðstova og útgerð verður lögð á Klaksvíkar sjúkrahúsi.

— Allir lækna, sum hava skil fyri hesum málum, vita, at verður hetta endin, so verður eisini neyðugt at útbýggja Klaksvíkar sjúkrahús við fleiri øðrum sergreinum og -deildum, sum eiga og

Myndir: Kalmar Orð: Jan

mugu vera saman við ortopedkirurgini.

— Stendur ein ortopedkirurgur heilt einsamallur, so er hann í veruleikanum heilt hjálparleysur. Hann skal hava aðrar sergreinar til at hjálpa sær. Ti kann ein ikki isolera ortopedkirurgina til Klaksvíkar sjúkrahús, sum jú ikki hevur hinar sergreinar.

Hanus sigur víðari, at ein ortopedur er partur av einum «teami» og kann ikki virka uttan nógvar kollegar, og samstarvið við hesar kollegar er aloftast avgjørt neyðugt fyri at fáa tað frægasta úrslitið burtur úr.

Og hvørjar eru so hesar sergreinar!

1. Narkosulækna
2. Röntgenlækna
3. Medisinarar (kardiologar)
4. Kirurgar (organskaðar)
5. Urologar
6. Kvinnulækna
7. eygna-, oyryna- og tannlækna
8. Fysiurgar
9. Fysioterapeutar
10. Stór skurðstova
11. Intensiv deild (í Havn við 24 fulltíðarstovrum + 4 sjúkrahjálparastovur).

Tað mesta arbeiði liggur á skurðviðgjörðum sjúklingum á B8 á Landssjúkrahúsinum. Síðani kemur tann nógva og kostnaðarmikla útgerðin, sum skal til. Hanus visir á, at ein respirator t.d. kostar umleið 200.000 kr., og tað skulu so eisini kvalifiserað fólk til at taka sær av einum slíkum.

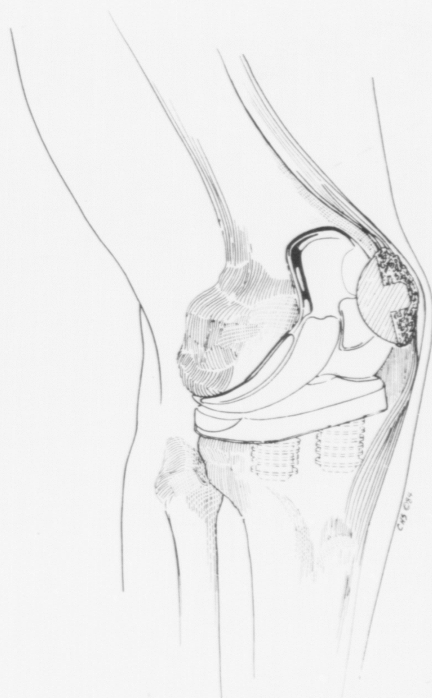
Hevur føroyska samfelagið veruliga ráð til at bygga út sjúkrahúsvirkni, soleiðis at talan verður um so nógvar duplutfunktionir, spyr Hanus Bærentsen.

Ørir í høvðinum

Men hvat høvdu svjar sagt, um teir skuldu lutikið í einum tjaki um slíka sjúkrahúsupbygging!

— Teir høvdu mett okkum orar í høvðinum, um teir finga at vita, at vit við einum folkgarundarlagi uppá 45.000 menniskju høvdu ætlanir um at miðsjaðra slíka sergrein sum júst ortopedkirurgi.

Teir høvdu helst sagt sum eg, at skal slík útbýgging gerast í Klaksvík — við ortopedkirurgi og neyðugum serdeildum aftrat, sum vist er á omanfyri, so hevði verið biligari at stongt Landssjúkrahúsið og flutt tað norður til Klaksvíkar. Og tað er fyri ein stóran part júst tað, sum hendir í løtuni.

Nútímans ortopedkirurgi kann hjálpa nógvum handicappaðum menniskjum og gera tey fullfær og arbeidsfær aftur.

— Ella hava føroyingar ráð til at hava tvey landsjúkrahús, so er bara at gera tað. Tað ber sjálvandi til, at hava eina ortopedkirurgiska sergrein í Havn og eina í Klaksvík, um ein so als ikki skal hugsa um pengarnar.

— Men hava vit ikki ortopedkirurgiska deild í Klaksvík í dag?

— Har er ein ortopedkirurgiskur yvirlækni, men teir møguleikar, sum hann í dag hevur, eru stórlega avmarkaðir í mun til teir møguleikar, ein nútímans ortopedkirurgisk deild kann geva.

— Men er so ikki rætt at útbýggja ortopedkirurgina í Klaksvík soleiðis at hon verður meira nútíðarhóskandi?

— Tað meini eg ikki, ti hon skal liggja í Havn. Men vilja teir hava hana til Klaksvíkar, so mugu vit eisini gjalda tað hetta kostar — og tað kostar ikki so lítið — kanska eitt landssjúkrahús aftrat.

Skiftir út liðir

Hetta at taka sær av beinbrotum o.l. frá ferðsluskaðum er bert ein partur av tí ortopedkirurgiska arbeiðinum. Hin parturin er at skifta út mjadnar, kne og aðrar liðir hjá fólki, sum hava tørv á at fáa hetta útskipt. Talið á hesum fólki er stórt í Føroyum, og ti brúkar Hanus Bærentsen stóran part av tíðini til at hjálpa teimum. Tað er rættlilgur gravgongur eftir honum, men hann klárar so bert eitt fátal av teimum mongu, ið

hava hesar trupulleikar at dragast við.

— Eg vildi fegin hjálpt øllum hesum fólki og haldi eisini, at tey hava rætt til slíka viðgerð, men sum stóðan er í dag, so er ikki møgulegt at hjálpa meira enn nøkrum faum. Hini mugu so biða til tey einaferð eiga torn á Ríkis-hospitalinum. Spurningurin er so, hvussu tað verður við tí, tá blokkstuðulsskipanin kemur í gildi!

Hanus Bærentsen visir á, at eisini tá talan er um at skifta liðir út er tørvur á at hava aðrar serdeildir til taks. Tær finnst í dag á Landssjúkrahúsinum, og ti heldur hann tað vera eina sjálffylgju, at eisini hesin parturin av tí ortopedkirurgisku viðgerðini kann fara fram á Landsjúkrahúsinum.

Hvat viðvíkur spurninginum um vit yvirheva skulu hava fleiri serdeildir á føroyskum sjúkrahúsum, so sigur Hanus, at ein sjálvandi kann vera fyri og imóti hesum. Men hann heldur to, at tað er so avgjört neyðugt fyri føroyska samfelagið at fáa sergreinina ortopedkirurgi á Landssjúkrahúsið, ti hon hevur so stóran týdning.

Hann heldur eisini, at tað verður biligari fyri samfelagið í longdini, um møguleiki verður skaptur fyri slíkum serlæknaarbeiði á Landssjúkrahúsinum.